

«ТВОРЧИЙ НАЦІОНАЛІЗМ» МИКОЛИ ШЛЕМКЕВИЧА

У статті висвітлено основні ідейні концепції «творчого націоналізму» Миколи Шлемкевича – головного ідеолога політичної організації «Фронт національної єдності» (ФНС). У другій половині 1930-х років ФНС був єдиною легальною націоналістичною партією Галичини та займав помітне місце в західноукраїнському політичному спектрі. На підставі головних праць Шлемкевича проаналізовано внесок мислителя в розвиток української суспільно-політичної думки ХХ століття.

Ключові слова: творчий націоналізм, Микола Шлемкевич, Фронт національної єдності, український націоналізм.

Постановка проблеми. Постать Миколи Шлемкевича займає особливе місце в суспільно-політичному житті міжвоєнної Галичини. Науковець, філософ, публіцист, редактор, видавець, громадський та політичний діяч, один із найосвіченіших українських інтелектуалів, що залишив по собі чималу кількість цікавих ідей, Шлемкевич, однак, залишається недооціненим як другий після Дмитра Донцова найважливіший український націоналістичний мислитель міжвоєнної доби.

В українській та закордонній історіографії ідеологія українського інтегрального націоналізму представлена переважно «чинним націоналізмом» Дмитра Донцова та «організованим націоналізмом» ОУН. Третій важливий напрям українського інтегрального націоналізму 1930-х рр. – «творчий націоналізм» «Фронту національної єдності» (ФНС), головним ідеологом якого був М. Шлемкевич, – залишається практично не дослідженим.

Незважаючи на постійне наукове зацікавлення особою М. Шлемкевича–філософа, науковці у своїх працях

Козленко Сергій Володимирович, аспірант кафедри нової і новітньої історії України, Український католицький університет, м. Львів.

© Козленко С.В., 2017

здебільшого оминали його діяльність в громадсько-політичній площині. Чи не найменш вивченим періодом його життєпису залишаються 1920–30-ті рр.

Стан дослідження. Загалом в історичній науці дослідження ідейної спадщини Шлемкевича перебуває на початковому етапі. На історіографічному рівні політична діяльність Шлемкевича, його внесок у становлення ФНС та творення ідеології «творчого націоналізму» не стали об'єктом спеціальної уваги дослідників. Певні аспекти громадсько-політичної діяльності М. Шлемкевича висвітлювали у своїх працях І. Вдовичин, Н. Бурачок, І. Козій, Р. Демчишак. Окремо варто відзначити монографію Олександра Зайцева, в якій дослідник вперше здійснив спробу комплексно дослідити ідейну концепцію «творчого націоналізму» М. Шлемкевича в контексті розвитку ідеології українського інтегрального націоналізму [1, с. 339–374].

Метою цієї статті є висвітлити головні положення концепції «творчого націоналізму» М. Шлемкевича як феномену західноукраїнської дійсності міжвоєнної доби.

Виклад основного матеріалу. «Творчий націоналізм», розвиток та концептуальне оформлення якого тривало до початку Другої світової війни, був офіційною ідеологічною платформою ФНС. Основні ідейні засади «творчого націоналізму» Шлемкевич виклав у низці статей під псевдонімом «Микола Іванейко» в ідеологічному часописі Фронту «Перемога», редактором якого він був. Серед найголовніших варто виділити такі базові праці Шлемкевича: реферат «Ідеологічні підстави творчого націоналізму», програмна стаття «Творчий націоналізм як філософія мілітанс», «Ідеологічний реферат тов. М. Іванейка», виголошений на I конгресі ФНС 20 вересня 1936 р., та ін. [2; 3; 4].

Слід одразу зазначити, що Шлемкевич не створив власної, чітко сформованої доктрини. Очевидно, з тієї причини, що його «творчий націоналізм» – лише спроба раціонально окреслити те, що сам він вважав ірраціональними, вольовими прагненнями української

нації: «Найглибша українська проблема – це знайти дорогу раціонального оформлення нашої волі в духовій культурі й державі» [5, с. 11].

Філософ чітко розмежує поняття «народ» і «нація». Народ, за Шлемкевичем, – це кровно споріднена стала спільнота, об'єднана спільною мовою та звичаями, тимчасом, як нація – продукт історичного розвитку. Лише наявність спільної пам'яті, традицій та державотворчих прагнень свідчать про еволюційний перехід спільноти до найвищого ступеня національного розвитку [4, с. 7].

Шлемкевич сповідував націоналізм в інтегральному розумінні, що споріднювало його з Донцовим і теоретиками ОУН [1, с. 341]. Для націоналізму «першою дійсністю» є нація, в якій окрема особа існує та має цінність лише як частина національного організму [6, с. 3]. У цьому сенсі націоналізм стає вирішальним чинником, що впорядковує та довершує формування нації: «Націоналізм [...] стоплює душевні атоми «вільного духа» в один характер, а молекули одиниць ліберальної суспільности переплавлює в моноліт нації і таким чином уводить в історію невидані енергії» [7, с. 3].

Націоналізм, твердив Шлемкевич, спрямовує людину до справжньої свободи. Цей шлях, насамперед, полягає в пробудженні національної віри та, як наслідок, у звільненні національної субстанції, що становить ядро душі кожної людини. Лише усвідомлення власної національної сутності робить людину вільною [8, с. 2].

Нація, за Шлемкевичем, – це також стратифікована структура, об'єднана спільними цілями та завданнями. Глибина сприйняття національної віри та здатність надати їй практичних форм становлять головний критерій, на підставі якого Шлемкевич сформував модель суспільної ієрархії. Місія еліти – найпродуктивнішої ланки – підпорядкувати своїй волі несвідомі народні маси, що перебувають на середньому щаблі ієрархічної структури, пробудити в них національну віру. Духовні раби, особи, позбавлені національної субстанції, становлять останню ланку суспільної ієрархії: «Рабом

залишається тільки той, в кого немає, в кого загинула національна субстанція. Це невилічальні. Необхідно накинути їм не віру, але зовнішню поведінку, що відповідає поведінці вірних» [8, с. 1-2]. Саме ці ідеї дають підстави характеризувати націоналізм Шлемкевича як інтегральний [8; 9].

Стан українського суспільства міжвоєнної доби Шлемкевич показав як боротьбу двох світів: «Проти себе стають два світи: один – світ організованого споживача, другий – світ націоналізму». Моральний світ споживача Шлемкевич описує як замкнений в егоїстичних рамках шлях, цілковито позбавлений високих цілей. Головна цінність споживацтва – щастя, найбільшим втіленням якого є добре оплачувана посада. В подібну ідейну систему координат, на думку Шлемкевича, найкраще вписується соціалістичне бачення прогресу [10, с. 2].

Натомість світ «творчого націоналізму», який має прийти на зміну споживацтву, Шлемкевич змальовує як аскетичний світ «правдивої моралі», що керується гаслом «Добро нації – найвищий наказ». Нація для мислителя – головний посередник, через якого окрема особа може осягнути містичну божественну вічність, без якої життя позбавлене сенсу [10, с. 2-3].

Світ «творчого націоналізму» являє собою переоцінку цінностей і водночас переворот у суспільній ієрархії: «На верхах стоять тут ті, що збирають, нагромаджують духову, політичну, господарську енергію нації». Шлемкевич передбачає неминучий конфлікт між цими двома світами, закликаючи послідовників українського націоналізму бути «спільнотою нового світогляду, нової моралі й нової одушевленої праці» [10, с. 3].

Інтелігенції філософ відводив важливу роль у формуванні провідної, елітної ланки суспільства й поділяв її на дві категорії. До першої зараховував діячів, які, «гублячись у чужім, залишаються самовдоволеними наслідувачами»; до другої – тих, які «звертаються до заходу на те тільки, щоб навчитись оформлювати своє життя, свої глибини» [11, с. 4].

1927 року побачила світ праця відомого французького письменника та філософа Жульєна Бенди «Зрада інтелектуалів», що спровокувала тривалі дискусії в міжвоєнній Європі стосовно ролі та місця інтелектуалів у суспільстві. Бенда критикує тогочасних французьких інтелектуалів, які відмовилися від своєї традиційної ролі духовних авторитетів, захопилися більш приземленими й водночас абстрактними ідеями та панівними політичними ідеологіями, що, своєю чергою, спричинило процес розмивання інтелігенції як окремого класу й морального підмурівка суспільства.

Одну з головних причин цього Бенда вбачає в метаморфозах сучасного світу, що перетворив інтелектуала на громадянина, поклавши на нього відповідні суспільні обов'язки. За спостереженнями Бенди, «нова віра інтелектуала» – це відчуття патріотизму щодо власної національної спільноти. За окремими винятками, істинні інтелектуали, на його думку, з'являються на територіях, де народи переживають бурхливі процеси націєтворення [12, с. 184-185].

Відлуння полеміки довкола праці Бенди відбилося на сторінках тогочасної польської преси. Ян Парандовський, відомий знавець античної культури, критикував Бенду за надмірну ідеалізацію образу «істинного інтелектуала» і пропонував авторові «Зради» поєднати його з поміркованим патріотизмом. Так само Александер Герц стверджував, що інтелектуала, який би погодився з твердженням Бенди, що його «царство не від світу цього», не існує в природі. Справжнім інтелектуалом, переконаний Герц, можна бути лише в конкретному місці та часі, у нерозривному зв'язку з контекстом доби [13, с. 219–221].

Шлемкевич поділяв критику інтелігенції за її «зраду», однак вірив, що вона зможе досягнути покладену на неї місію провідника нації [14, с. 5]. Найвище завдання української інтелігенції, на думку мислителя, – сприяти створенню «лицарського ордену української стихійної волі самоздійснення, а не тільки клясових хотінь» та надати цій стихійній волі ідеологічного виразу й органічного

втілення [14, с. 18; 1, с. 345]. Варто додати, що під цим орденем він розумів ФНС.

М. Шлемкевич негативно ставився до тогочасних політичних партій. Як штучні, раціональні утворення, партії, на переконання філософа, лише спотворюють об'єктивні закони природи [14, с. 16]. Партійним утворенням, які «ідейно та політично перестарілись, прикривають свою підтоптаність духовим вбранням модного фасону», він протиставляє свій «творчий націоналізм» та його практичне втілення – «Фронт національної єдності» [15, с. 4].

Особливою рисою діяльності Фронту Шлемкевич вважає скерованість насамперед «до позитивної творчости, а не до голої неґації», недвозначно натякаючи на Донцова й ОУН. Також, на відміну від Донцова, який наголошував на важливості зовнішньої політики, діяльність ФНС скеровано в ділянку внутрішньої політики [2, с. 7]. Цілком природно, що ФНС, який, за задумом Шлемкевича, втілював у собі синтез «революційної ідеї нового українського світу з зорганізованою працею», протиставляв себе як «нетворчому» націоналістичному табору – Донцову та ОУН, так і демократам із УНДО [2, с. 3; 16, арк. 8].

Одним із основних завдань Фронту було об'єднання усіх верств населення під єдиним проводом організації: «Ф. Н. Є. – це властива надбудова клясократії, втілення всім клясовим ґрупуванням спільної національної волі. Ф. Н. Є. – це завершення кляс, їхня життєздатна єдність у однім національнім тілі» [14, с. 23]. Слід наголосити, що В. Липинський під класократією розумів провідну верству, обрану з-поміж усіх прошарків суспільства, що присутня на всіх щаблях державної влади. Україна для Липинського – це насамперед потужний клас хліборобів, у яких він вбачає головного носія державної ідеї [17]. Загалом Шлемкевич визнавав слушність думок Липинського, але із застереженням ставився до його державотворчих поглядів, стверджуючи натомість, що втілити класократію в чистому вигляді неможливо [14, с. 11]. У цьому сенсі М. Шлемкевич використовує термін

«клясократія» на позначення сукупності всіх груп та прошарків української нації, єдиним виразником органічного втілення прагнень яких він вважав ФНС.

Мислитель окреслює віхи української історії, спираючись на філософську концепцію Гегеля з її поділом на історичні та неісторичні народи, і формує теорію двократного «завмирання й відродження» нації. Філософ зараховує українців до молодих націй із давньою культурою та історією. За Шлемкевичем, формування української нації пройшло два етапи культурного піднесення та спроб створення повноцінної національної держави [18, с. 15]. У княжий період націю репрезентували нечисленні представники владної та інтелектуальної еліти. У Війську Запорозькому нація набула ширшого виразу, з нею ототожнювали все козацтво [4, с. 7].

Модерна доба ознаменувала початок третього періоду, коли народ стає носієм національних ідей, поступово перетворюючись на націю [4, с. 7]. У цьому полягала принципова різниця поглядів на процеси націєтворення у Миколи Шлемкевича та Дмитра Донцова. Для останнього лише нація як «ініціативна меншість» була в усі часи носієм національної ідеї. Здобуття власної держави має стати завершальним етапом становлення нації. Якщо нація загине втретє, вона не матиме шансів на відродження, хід історії буде неможливо зупинити [4, с. 8].

Як і ідеологи ОУН, М. Шлемкевич також обдумував шляхи синтезу націоналізму та релігії. Це питання мотивувалося не лише вимогою політичної доцільності – з огляду на духовну кризу, лише націоналізм і релігія залишалися єдиними носіями ідеї вічності, втраченої в новітні часи [7, с. 3; 1, с. 354].

Римо-Католицька церква асоціюється в Шлемкевича із колонізаційною політикою польської держави [4, с. 8]. Протилежним було ставлення філософа до православ'я. М. Шлемкевич відзначав важливу роль Православної церкви, яка в часи бездержавності була осередком націєтворення та хоронителем нечисленних представників нації. Однак це не стосувалося Греко-Католицької церкви,

яка в минулому «...не була нинішньою українською католицькою церквою, але знаком наступаючого латинства». Метою українського релігійного відродження, вважав він, мало стати створення єдиної української церкви, зразком для якої слугувала б модель ГКЦ [18, с. 15].

Із поступовим розвитком націєтворчих процесів саме націоналізм мав стати новою, державною релігією української нації. У майбутній українській державі Церква мала займати другорядну позицію, повністю підпорядковуючись владі (або в часи бездержавності – національному прововоді). У разі виникнення конфліктної ситуації лише влада як виразник інтересів нації мала право вказувати Церкві на помилки та скеровувати її діяльність у потрібне для національних інтересів русло [18, с. 15].

М. Шлемкевич мав власне бачення розв'язання соціальних проблем. За мислителем, «націоналістичне розуміння життя», ідеальна суспільна модель нації – це солідаризм, синтез усіх продуктивних прошарків українського суспільства [19, с. 4]. На переконання Шлемкевича, раціональну основу української економіки становить кооперативний рух: «Кооперація – це одна з форм планового, розумового налагодження господарства. Серед наших недержавних відносин її роля ще більша. Вона представляє раціональний принцип української економіки» [20, с. 11].

Спираючись на реалії тогочасної Галичини, Шлемкевич вважав прийнятною економічну модель, що базується на органічній співпраці кооперативного руху та приватних підприємців [20, с. 11]. Націоналізм, своєю чергою, має сприяти солідарній співпраці, що спрямована на захист економічних інтересів українства. Водночас М. Шлемкевич застерігав, що можливість конфлікту між кооперативним і приватним секторами українського національного господарства призведе до ослаблення хитких підвалин національного господарства [1, с. 357].

Економічний розвиток тісно переплітався з потребою урбанізації нації. Урбанізація – стрижневий модернізаційний елемент «творчого націоналізму», що відрізняє

М. Шлемкевича від Д. Донцова та В. Липинського, перший з яких вважав селянство, а другий – хліборобський клас, до якого входили і селяни, і землевласники, основою майбутньої держави. Урбанізацію М. Шлемкевич окреслював як важливу передумову утворення держави. Відсутність переваги українського елемента в містах, на його думку, була однією з причин поразки в 1917–1920 рр. Також, на переконання мислителя, лише урбанізація – шлях до справжнього осучаснення українців: «В тій ділянці дороги українського й західного націоналізмів розходяться. Там земельні реформи мають завдання [...] стримання нагальної урбанізації. Для нас навпаки, урбанізація, посилений відплив із села в місто стає не лише соціальним, але й основним національним питанням» [21, с. 5].

Політичні та культурні хитання між Європою та Росією – фактор, що розділяв націю, заважав її сталому розвитку. М. Шлемкевич підкреслював важливість вирішення цієї постійної української дилеми. На противагу «окциденталізації» України, яку сповідував Д. Донцов, він висуває ідею «метрополії духа» – духовної та культурної незалежності нації: «Український націоналізм вважає себе культурним явищем того самого роду, що новітні національні рухи Європи. Саме тому він мусить підкреслити свою духову свободу не лиш супроти сходу, але й заходу. Не українізована Росія, не українізована Європа, але Україна без прикметника, як усебічний вияв своєрідних глибин нації» [22, с. 3].

М. Шлемкевич вороже ставився до більшовицької Росії – змальовував радянський комунізм як світ «босяцьких душ московських кочовників» [7, с. 3]. «Большевики вдираються в душу народу, накидаючи їй свою московську комуністичну віру», – писав філософ. Внутрішній устрій Радянського Союзу він окреслював як темний, раціоналістичний світ «московського комунізму» [4, с. 8; 20, с. 11].

Натомість М. Шлемкевич бачив позитив у фашизмі, вважав його виявом «віри [...] з душ інтелігентних середніх

верств Італії й Німеччини», а також виявом світового революційного духу, в якому український націоналізм мав посісти своє окреме місце: «Кожен націоналізм має свою питому закрутку. [...] Фашизм ставить в осередку своїх думок ясне поняття держави й разом з тим набірає раціоналістичнішого вигляду, ніж німецький національний соціалізм, де тон дає не зовсім ясне почуття раси, а держава стає лиш засобом збереження її вияву. Провідний мотив українського націоналізму вийде з проблематики українського життя» [7, с. 3-4].

Утворення держави – лише перший етап утвердження українства на світовій арені. Національна ідея, місія України, на переконання Шлемкевича, полягає в повному утвердженні слов'янської культури, на що не спромігся жоден зі слов'янських народів. Мислитель наголошував, що реалізація української національної ідеї спричинить кардинальні зміни всього східноєвропейського регіону: «Українська національна ідея до основ революційна. Самоздійснення української нації, в культурі та в державі, означає кінець давнього й початок нового, йнакшого світу на сході Європи» [2, с. 4, 7].

Услід за Освальдом Шпенглером Микола Шлемкевич вважав, що культурний злет Європи вже позаду, проте «спроможність європейського світу невичерпана ще в цивілізаторським простірним напрямі». З цієї перспективи філософ окреслює кінцеву, довготривалу мету майбутньої української держави: «Тож перед українським духом стоїть ... завдання: у своїй культурі здійснити те, що намагається здійснити нинішній захід у своїй цивілізації. Це наше європейство: починати там, де Європа кінчає й таким чином із комірника стати спадкоємцем європейського духа» [23, с. 10].

Висновки. «Творчий націоналізм» був доволі цікавим явищем в суспільно-політичному житті Галичини міжвоєнної доби. У своїх працях М. Шлемкевич порушував широке коло проблемних питань, окреслював шляхи їх вирішення, що вважав необхідною передумовою подальшого розвитку української нації. Подібно до Д. Донцова, М. Шлемкевич

сповідував націоналізм в інтегральному розумінні, проте з певними засадничими відмінностями. Неприйняття й заперечення політичних партій та ідеологій, домінування національного солідаризму, посилена економічна експансія та урбанізація, вважав мислитель, мають на меті мобілізувати націю до тривалої боротьби. Проте формальне здобуття державності, за Шлемкевичем, не було головною метою націоналістів. Українська національна ідея, на його думку, у найширшому розумінні полягає в остаточному утвердженні слов'янської культури. Подальший культурний розвиток та експансія українства, вважав М. Шлемкевич, мають зафіксувати перевагу України на просторі Східної Європи. Феномен «творчого націоналізму» Шлемкевича потребує подальших досліджень із залученням широкої джерельної бази.

1. *Зайцев О.* Український інтегральний націоналізм (1920–1930-ті роки): Нариси інтелектуальної історії. – К.: Критика, 2013. – 488 с.
2. *Іванейко М.* Ідеологічні підстави творчого націоналізму (Реферат виголошений на I Краєвій Конференції Ф. Н. Є. дня 23 березня 1935 р.) / М. Іванейко // *Перемога*. – 1935. – Ч. 30 – 1 квітня. – С. 3–8.
3. *Іванейко М.* Творчий націоналізм як філософія мілітанс / М. Іванейко // *Перемога*. – 1935. – Ч. 35 (9). – С. 5–10.
4. Ідеологічний реферат тов. М. Іванейка [виголошений на I конгресі Ф.Н.Є. 20 вересня 1936 р.] / М. Іванейко // *Перемога*. – 1936. – Ч. 3. – С. 4–15.
5. *Іванейко М.* Про ірраціоналізм, чудернацьке словянство й європейських рецензентів / М. Іванейко // *Перемога*. – 1935. – Ч. 32 (6). – С. 10–12.
6. *Іванейко М.* Життя й ідеал / М. Іванейко // *Перемога*. – 1934. – Ч. 8. – С. 3-4.
7. *Іванейко М.* Націоналізм (Фрагмент статті «Недоля духа й націоналізм») / М. Іванейко // *Перемога*. – 1933. – Ч. 1. – С. 3-4.
8. *Іванейко М.* Наша свобода / М. Іванейко // *Перемога*. – 1934. – Ч. 6. – С. 1–3.
9. Під інтегральним націоналізмом я розумію шовіністичну, праву форму націоналізму, що

- розглядає націю як органічну цілість, вимагає цілковитого підпорядкування особистості національним інтересам, які знаходяться вище від інтересів будь-якої іншої соціальної групи і нації. (Іванейко М. Наша свобода / М. Іванейко // Перемога. – 1934. – Ч. 6. – С. 2.)
10. *Іванейко М.* Два світи / М. Іванейко // Перемога. – 1935. – Ч. 28. – С. 2-3.
  11. *Іванейко М.* За шлях у гору / М. Іванейко // Перемога. – 1934. – Ч. 14. – С. 3-4.
  12. *Бенда Ж.* Предательство интеллектуалов. – М.: ИРИСЭН, Мысль, Социум, 2009. – 310 с.
  13. Jan Żikba, Czy klerk istnieje? Międzywojenne spory o rolę inteligencji w społeczeństwie // *Metamorfozy społeczne.* Nr. 4: Kultura i społeczeństwo II Rzeczypospolitej. Warszawa: Instytut Historii PAN. – S. 217–232.
  14. *Іванейко М.* Проблема української інтелігенції (Інтелігенція й політика) / М. Іванейко // Перемога. – 1936. – Ч. 2. – С. 1–19.
  15. *Іванейко М.* Друге покоління і нащадки / М. Іванейко // Перемога. – 1934. – Ч. 11. – С. 4-5.
  16. Державний архів Львівської області. – Ф. 7 (Львівське повітове староство, м. Львів Львівського воєводства). – Оп. 2. – Спр. 1103.
  17. Українська державність у ХХ столітті: історико-політологічний аналіз [Електронний ресурс] / Ред. кол.: О. Дергачов, Є. Бистрицький, О. Білий, І. Бураковський, Дж. Мейс, В. Полохало, М. Томенко та ін. – К.: Політ. думка, 1996. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/ukrxx/zmist.htm>.
  18. *Іванейко М.* Рецензія (А. Річинський: Проблема української релігійної свідомости) / М. Іванейко // Перемога. – 1934. – Ч. 20. – С. 14-15.
  19. *Іванейко М.* Життя й ідеал / М. Іванейко // Перемога. – 1934. – Ч. 8. – С. 3-4.
  20. *Іванейко М.* Ідея й господарство / М. Іванейко // Перемога. – 1935. – Ч. 29. – С. 10–12.
  21. *Іванейко М.* Світ і дім / М. Іванейко // Перемога. – 1934. – Ч. 9. – С. 5-6.
  22. *Іванейко М.* Метрополія духа й націоналізм // Перемога. – 1933. – Ч. 2. – С. 2–4.
  23. *Іванейко М.* Українська філософія (Питання української духової культури з націоналістичного погляду) / М. Іванейко // Перемога. – 1935. – Ч. 27. – С. 9–11.

Надійшла до редколегії 16.12.2016 р.

Рецензент: *Ю.В. Бураков*, кандидат історичних наук, доцент, провідний науковий співробітник Наукового центру Сухопутних військ, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів.

Козленко С.В.
«ТВОРЧЕСКИЙ НАЦИОНАЛИЗМ»
НИКОЛАЯ ШЛЕМКЕВИЧА

В статье отражены основные идейные концепции «творческого национализма» Николая Шлемкевича – главного идеолога политической организации «Фронт национального единства» (ФНЕ). Во второй половине 1930-х годов ФНЕ был единственной легальной националистической партией в Галичине и занимал видное место в западноукраинском политическом спектре. На основании главных работ Шлемкевича проанализирован вклад мыслителя в развитие украинской общественно-политической мысли XX века.

Ключевые слова: творческий национализм, Николай Шлемкевич, Фронт национального единства, украинский национализм.

Kozlenko S.
«CREATIVE NATIONALISM» OF MYKOLA SHLEMKEVYCH

This article highlights the most important ideas and concepts of «creative nationalism» of Mykola Shlemkevych, who was the main ideologist of a political organization named Front of National Unity (FNU). FNU was the only legal nationalistic political party in Galicia in the second half of 1930s and had quite a visible place in western Ukrainian political specter. Mykola Shlemkevych's contribution into development of Ukrainian social and political thought of XX century is analyzed based on his major works.

Keywords: creative nationalism, Mykola Shlemkevych, Front of National Unity, Ukrainian nationalism.